

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ДИПЛОМАТІЇ
ФОНД РОДИНИ БОГДАНА ГАВРИЛИШИНА**

**II Міжнародні наукові читання
імені Богдана Гаврилишина
Збірник матеріалів**

**10 грудня 2022 року
Тернопіль**

УДК 339:327

Д 76

*Збірник матеріалів рекомендовано до друку
Вченою радою навчально-наукового інституту ім. Б. Д. Гаврилишина
Західноукраїнського національного університету
(протокол № 3 від 23 грудня 2022 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Тулай О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ (голова); Дацків І. Б., д.іст.н., професор, професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ; Кравчук Н. Я., д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ; Гродський С. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ; Карпишин Н. І., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ; Полич М. І., к.і.н., старший викладач кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ; Смачило Т. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та дипломатії ЗУНУ.

II Міжнародні наукові читання імені Богдана Гаврилишина: збірник матеріалів (м. Тернопіль, 10 грудня 2022 року). Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 63 с., укр. мова.

За редакцію, зміст та достовірність викладених матеріалів, а також встановлення фактів плагіату, відповідальність несуть їх автори.

© ЗУНУ 2022

ЗМІСТ

Частина І. Помилка! Закладку не визначено.

Баб'як М.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ УНР ПЕРІОДУ ДИРЕКТОРІЇ Помилка! Закладку не визначено.

Богданов С.

ЕКОЛОГІЧНА ДИПЛОМАТІЯ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Помилка! Закладку не визначено.

Візняк Я.

СТАНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЛИТОВОЮ Помилка! Закладку не визначено.

Галібей Т.

ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ Помилка! Закладку не визначено.

Дикий В.

НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО КУРСУ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ Помилка! Закладку не визначено.

Дідух В.

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ Помилка! Закладку не визначено.

Дрозд Р.

СТАНОВЛЕННЯ АВСТРІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ ВІДНОСИН НАПРИКІНЦІ ХХ СТ. Помилка! Закладку не визначено.

Карпишин Н., Гесюк М.

МЕДИЧНА ДИПЛОМАТІЯ У КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ШЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 5

Кравчук Н., Владельшикова О.

РЕПУТАЦІЙНІ РИЗИКИ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ПРОЄКТУ «ПІВНІЧНИЙ ПОТІК-2» У ВИМІРАХ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ Помилка! Закладку не визначено.

Кривецька О.

РОЛЬ СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ Помилка! Закладку не визначено.

Лясковець С.

УКРАЇНИ – США: СТАНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ. Помилка! Закладку не визначено.

Назар Н.

МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ГОЛОВНИЙ МЕТОД РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ Помилка! Закладку не визначено.

Осьмак О.

ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ НА НОВУ ХВИЛЮ МІГРАЦІЇ ДО ЄС..... Помилка! Закладку не визначено.

Петрик С.

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ..... Помилка! Закладку не визначено.

Савчук А.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ МІЖДЕРЖАВНІ ВІДНОСИНИ КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТПомилка! Закладку не визначено.

Сидяга В.

ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА СУСІДСТВА В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВПомилка! Закладку не визначено.

Смачило Т.

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНУ БЕЗПЕКУ..... Помилка! Закладку не визначено.

Степанюк І.

КІБЕРТЕРОРИЗМ ЯК ОДИН З ВИДІВ ТЕРОРИЗМУПомилка! Закладку не визначено.

Тулай О., Нитка С.

ФІНАНСУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ: АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА 2023 РІК..... Помилка! Закладку не визначено.

Чернишова М.

СТАНОВЛЕННЯ СПІВПРАЦІ ЄС ЩОДО УКРАЇНИПомилка! Закладку не визначено.

ЧАСТИНА II Есе учасників конкурсу «ЧОМУ ВАЖЛИВО БРАТИ НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?»..... Помилка! Закладку не визначено.

Цурган П.

ЗАЛИШАТИСЬ УКРАЇНЦЕМ – ЦЕ ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВОПомилка! Закладку не визначено.

Бінас О.

СВОБОДА І ДЕМОКРАТІЯ ВИМАГАЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІПомилка! Закладку не визначено.

Сидорчук Я.

НАШ ВИБІР – ЦЕ ЗАВЖДИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬПомилка! Закладку не визначено.

Ільницька О.

ЗІ СВОБОДОЮ ПРИХОДИТЬ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬПомилка! Закладку не визначено.

Мазуркевич В.

МАЛЕНЬКИМИ КРОКАМИ ДО ВЕЛИКИХ ПЕРЕМОГПомилка! Закладку не визначено.

Демінська А.

МИ ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА СВОЇ ВЧИНКИ... *Помилка! Закладку не визначено.*

Мудрий А.

РОЗУМІННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... *Помилка! Закладку не визначено.*

Савіський А.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – ОДНА ІЗ КРАЩИХ ПЕРЕВАГ ЛЮДИНИ *Помилка!
Закладку не визначено.*

Солтис П.

ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЬОГО..... *Помилка!
Закладку не визначено.*

Наталія Карпишин,
*кандидат економічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна*

Мар'яна Гесюк,
*магістрант, освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна*

МЕДИЧНА ДИПЛОМАТІЯ У КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В умовах сучасного глобалізованого світу політика та дипломатія держави у сфері охорони здоров'я є одним із соціально значущих пріоритетів, що забезпечує належний захист, функціонування та розвиток суспільства. Медична дипломатія, яка спрямована на впровадження світових стандартів у сфері охорони здоров'я, є предметом суспільної дискусії серед політиків, науковців, державних службовців, лікарів тощо.

У ХХ столітті проблема міжнародного співробітництва в охороні здоров'я значно розширилася об'єктно, просторово і предметно. Стратегічне значення здоров'я змінилося, оскільки здоров'я стало невід'ємною частиною економічних, геополітичних, безпекових відносин, включаючи права людини та внутрішню і зовнішню політику. Здоров'я також є індикатором і результатом прогресу в сталому розвитку. Ціль сталого розвитку – «міцне здоров'я» тісно пов'язана з іншими 16 цілями і вимагає гармонізації існуючих національних стратегій і планів та створення більш потужних інформаційних систем охорони здоров'я у більшості країн [1].

Через загрози колективному здоров'ю міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я перейшло на глобальний рівень, були прийняті нові угоди та створені спеціалізовані міжнародні організації, особливе місце серед яких належить Всесвітній організації охорони здоров'я.

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) - спеціалізована установа ООН, яка займає центральне місце в координації міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я. Спеціалізованими міжнародними організаціями та інституціями у сфері охорони здоров'я також є: Європейський комітет з охорони здоров'я (European Health Committee), Комітет з біоетики (Committee on Bioethics (DH-BIO)), Європейську фармакопейну комісію (European Pharmacopoeia Commission (Ph. Eur. Commission)), Європейський директорат з питань якості лікарських засобів і медичної допомоги (European Directorate for the Quality of Medicines & Healthcare (EDQM)) та ін.

Сучасним політикам потрібні нові навички ведення переговорів щодо здоров'я, адже зростаючі медичні проблеми не можуть бути вирішені лише на технічному рівні, а вимагають політичних переговорів і рішень, та, нерідко, залучення широкого кола учасників.

Дипломатія в сфері охорони здоров'я охоплює різні рівні. Глобальна дипломатія в сфері охорони здоров'я зосереджена на питаннях, які потребують співпраці багатьох країн для вирішення спільних проблем. Медична дипломатія також може відігравати важливу роль на національному та регіональному, рівнях.

Медична дипломатія (англ. health diplomacy or medical diplomacy) є формою дипломатії для просування національних інтересів у сфері надання медичної допомоги та вакцинації населення. Однією з форм медичної дипломатії є вакцинальна дипломатія - комплекс дипломатичних заходів щодо застосування вакцин та забезпечення доступу до найкращих зразків вакцин; посилення двосторонньої та/або багатосторонньої співпраці між країнами у проведенні спільних досліджень і розробок; забезпечення закупівлі вакцини в найкоротші терміни. Найбільшого поширення цей термін отримав під час постачання вакцин проти COVID-19, однак, також про нього є згадка в час розповсюдження вакцини проти віспи [2].

Основними цілями медичної дипломатії є:

- 1) покращення медичної безпеки та здоров'я населення;
- 2) покращення відносин між державами та зобов'язання широкого кола учасників спільно працювати над покращенням здоров'я;
- 3) досягнення результатів, які вважаються справедливими та підтримують цілі скорочення бідності та підвищення рівності [3].

Дипломатія охорони здоров'я відноситься до переговорних процесів, які формуються політичним середовищем. У більшості випадків державу представляють посадові особи високого рівня - міністри охорони здоров'я; в інших випадках, переговори зазвичай ведуть дипломати; також можуть брати участь міжнародні неурядові організації.

Залучення дипломатів призвело до ряду міжнародних переговорів, результатом яких стали такі ключові договори та декларації, як Рамкова конвенція з боротьби проти тютюну (2003), Міжнародні медико-санітарні правила (2005), Політична декларація ООН щодо неінфекційних захворювань (2011.), Порядок денний сталого розвитку на період до 2030 року та Цілі сталого розвитку, схвалені Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй у 2015 році, а в 2016 році – резолюцію Ради Безпеки ООН щодо захисту охорони здоров'я під час збройного конфлікту [4].

Отже, роль дипломатії в охороні здоров'я надзвичайно важлива, адже здоров'я стає дедалі більш критичним елементом у зовнішній політиці держав, їхньої безпеки та стратегії розвитку.

Список використаних джерел

1. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. 2017. URL: <https://mepr.gov.ua/>
2. Вакцинальна дипломатія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
3. Health diplomacy. URL:
4. Summary report. Fifth Seminar on Health Diplomacy. Cairo, Egypt 7-8 May. 2016. URL: <https://applications.emro.who.int>